

УДК 343.1

Олексій Кузьмінський

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
старший викладач кафедри інтелектуальної
власності та цивільно-правових дисциплін,

канд. юрид. наук,

akuzminskii@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6645-0619>

МОДЕРНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

<http://doi.org/10.23939/law2023.40.317>

© Кузьмінський О., 2023

Сучасні умови діяльності правоохоронних органів в Україні є вкрай складними, що потребує підвищення ефективності в цій сфері. Метою цієї статті є висвітлення основних напрямів модернізації правоохоронних органів України. Це дослідження було здійснено у межах поставленої мети з використанням таких методів: інформаційно-аналітичний метод, метод системного підходу, анамнестичний метод, метод описової статистики, метод описового аналізу, метод прогнозування. Специфіку діяльності правоохоронних органів у сучасних умовах зумовлює: введення воєнного стану і зміна у якісному і кількісному складі злочинності; глобалізаційні і євроінтеграційні процеси та універсалізація; цифровізація правоохоронної діяльності; налагодження міжнародного співробітництва у боротьбі із злочинністю та забезпечення національної безпеки. Пропозиції щодо вдосконалення правоохоронної діяльності варто об'єднати в один документ на кшталт Програми модернізації діяльності правоохоронних органів України, яка охоплюватиме напрями: діяльність правоохоронних органів в умовах воєнного стану; забезпечення соціально-орієнтованої правоохоронної діяльності; демократизація та деполітизація правоохоронної сфери; вдосконалення нормативно-правової бази правоохоронної діяльності за міжнародними стандартами та зарубіжним досвідом; забезпечення відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня правоохоронців; впровадження цифрових технологій та інформаційних систем; співпраця із урядовими та неурядовими організаціями та громадськістю; міжнародне співробітництво.

Це дослідження не може вважатися вичерпним, але відкриває перспективи у розвитку досліджень у цій сфері. Зокрема, це стосується налагодження співробітництва із урядовими та неурядовими організаціями та громадянами у забезпеченні національної безпеки в умовах воєнного стану.

Ключові слова: правоохоронні органи; правоохоронна діяльність; модернізація; цифровізація; інформаційні системи; міжнародні стандарти; демократизація; деполітизація; міжнародне співробітництво; освітньо-кваліфікаційний рівень; злочинність; воєнний стан.

Постановка проблеми. Ефективність правоохоронної діяльності є запорукою внутрішньо-державної безпеки, що є одним із визначальних чинників сприйняття країни іншими у міжнародних

відносинах. Сучасні реалії потребують негайного реагування законодавця та правозастосовців на зміни у внутрішній та зовнішній державній політиці, соціально-економічній, культурній та інших сферах життєдіяльності. Основним завданням правоохоронних органів у будь-якій демократичній правовій державі є забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів людини. І це зумовлює потребу внесення істотних змін у їх діяльність з урахуванням європейських та світових стандартів, закріплених у відповідних міжнародних нормативно-правових актах, що також є необхідним в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів, які відбуваються в Україні.

Крім того, потрібно враховувати і процес діджиталізації суспільства, що робить свої корективи у суспільні відносини в усіх сферах життя. Це зумовлює теоретичні та практичні розробки у сфері використання інформаційних технологій та спеціалізованих інформаційних систем у правоохоронній діяльності.

І, звичайно, свої корективи у внутрішню та зовнішню державну політику України внесла повномасштабна війна. В сучасних критичних умовах, пов'язаних із запровадженням воєнного стану в Україні, правоохоронні органи у своїй діяльності мають враховувати особливості такого правового режиму, а це також потребує певних змін у їхній діяльності з метою підвищення ефективності їх правоохоронної функції.

Аналіз дослідження проблеми. Проблемні питання діяльності правоохоронних органів у сучасних умовах, зокрема в умовах євроінтеграційних процесів та воєнного стану, стали предметом дослідження досить великої кількості вчених та правозастосувачів, зокрема таких, як Н. С. Андрійченко, П. Д. Біленчук, О. Г. Братко, С. Г. Братель, М. В. Деєв, О. О. Дудченко, К. В. Калюга, О. М. Коропатов, А. В. Кубасенко, А. М. Кучук, В. Г. Лукашевич, М. І. Маєтний, С. В. Медведенко, Н. В. Медведенко, О. М. Резнік, Р. М. Савчук, О. Л. Соколенко, Р. Я. Шай, А. А. Ярмолюк та інші.

Але незважаючи на наявність достатньої кількості праць щодо досліджуваних у цій статті питань, низка аспектів залишається маловивченою. Наприклад, це стосується модернізації діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану та підвищення ефективності забезпечення правопорядку в сучасних умовах. А оскільки від ефективності діяльності правоохоронних органів залежить внутрішньодержавна безпека в усіх сферах, то ці проблеми потребують негайного вирішення.

Мета статті. З огляду на зазначене вище, метою цього дослідження буде висвітлення основних напрямів модернізації правоохоронних органів України. Вказана мета зумовлює і постановку завдань: сучасні напрями розвитку і вдосконалення діяльності правоохоронних органів; висвітлення основних міжнародних стандартів і тенденцій правоохоронної діяльності у країнах Європи.

Виклад основного матеріалу. У діяльності правоохоронних органів України не так давно відбулося реформування. Але із розвитком міждержавних відносин, глобалізаційними процесами, стрімким розвитком цифрових технологій і штучного інтелекту, а також подіями, що відбуваються в Україні, виникли потреби у подальшій модернізації правоохоронної діяльності. Адже створюються не лише нові можливості для збільшення ефективності та певного спрощення суспільних відносин у різних сферах, але і виникає поле для нових правопорушень, що тягне за собою потребу пошуку і застосування нових напрямів удосконалення правоохоронної діяльності. Причому так, що б діяльність національних правоохоронних органів корелювалася із міжнародними стандартами в цій сфері, тобто базувалася насамперед на принципі людиноцентричності.

Особливості діяльності правоохоронних органів у сучасний період передусім пов'язані із воєнним станом, що діє на території України. І саме він зумовлює потреби у зміні їх діяльності. Насамперед ці зміни стосуються державної політики у сфері протидії злочинності та забезпечення прав і свобод людини. Якщо до початку повномасштабної війни правоохоронні органи забезпечували переважно правопорядок усередині держави та спрямовували свої засоби на боротьбу і

запобігання злочинності, то нині від ефективності правоохоронної діяльності залежить і національна безпека. Хоча, за заявою міністра внутрішніх справ України І. Клименка, криміногенна ситуація в Україні наразі є контрольованою [1]. Крім того, загальний рівень злочинності в Україні за останні два роки (2022–2023 рр.) знизився на 10 %, що зумовлено і введенням комендантської години, і посиленою охороною правопорядку як працівниками правоохоронних органів, так і військовими ЗСУ.

Але відбулося зменшення кількості злочинів не всіх видів. Тому варто звернути увагу на зміни, які відбулися у кількісно-якісних показниках злочинності за останні декілька років. За період війни різко зменшилася кількість крадіжок (на 40 %). Натомість значно зросла кількість таких злочинів, як шахрайство, особливо у сфері електронних платіжних систем (так зване «платіжне шахрайство» [2]), крадіжка автотранспортних засобів, насильницькі злочини, у тому числі і вбивства цивільного населення, а також військових злочинів та злочинів проти основ національної безпеки. Так, зокрема, відзначається, що за рік війни, за станом на 24 лютого 2023 року було вчинено 68,5 тис. воєнних злочинів та 16,8 тис. злочинів проти основ національної безпеки [2]. Також нікуди не зникла і проблема домашнього насильства: під час пандемії кількість таких злочинів значно зросла порівняно із попередніми роками – якщо у 2019 році до правоохоронних органів надійшло 141 814 звернень, то у 2020 році їх було вже 208 748, що було пов'язано із пандемією COVID-19; у 2021 році кількість звернень з приводу домашнього насильства знизилася на 31 % – надійшло 144 394 звернення. Але з початком повномасштабної війни в Україні проблема домашнього насильства відійшла на другий план порівняно з іншими злочинами (військові, проти основ національної безпеки тощо) і кількість цих злочинів зросла у 2022 році аж на 40 % – було зафіксовано 244 381 звернення [3]. Також зазначається, що з початку вторгнення військ РФ в Україну у 2014 р. та з початком повномасштабної війни у 2022 р. зросла кількість злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми [4]. Отже, однією з особливостей діяльності правоохоронних органів наразі є забезпечення максимальної можливості боротьби і з іншими видами злочинів, окрім військових, проти миру і безпеки людства, основ національної безпеки, які все ж нині стоять на першому плані.

Для забезпечення ефективності правоохоронної діяльності в сучасних умовах треба також реформувати і нормативну базу, яка регулює цю сферу. Правоохоронну діяльність в Україні регламентує досить велика кількість нормативно-правових актів, серед яких є і закони («Про Національну поліцію», «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України», «Про дорожній рух», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» та інші), і укази Президента України («Про затвердження положення про Міністерство внутрішніх справ України», «Про заходи щодо подальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян», «Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією» тощо), і постанови Кабінету Міністрів України («Про затвердження Положення про дозвільну систему», «Про Національне центральне бюро Інтерполу», «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їхніх сімей» тощо). Очевидно, що нормативна база є досить розгалуженою, це потребує певної уніфікації – максимально можливого об'єднання вказаних та інших нормативно-правових актів у цій сфері. Таким нормативно-правовим актом може бути закон, який вміщатиме такі положення: поняття і сутність правоохоронної діяльності, структура МВС та Національної поліції, регламентація оперативно-розшукової діяльності, забезпечення національної безпеки в усіх сферах, співробітництво правоохоронних органів з урядовими, неурядовими та міжнародними організаціями і громадянами тощо.

Вдосконалення норм має відбуватися із урахуванням положень міжнародних нормативно-правових актів у частині дотримання стандартів діяльності правоохоронних органів. Ці стандарти містяться переважно у ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, в якій визначені основні правила затримання та арешту підозрюваної, обвинуваченої чи засудженої особи. Як підтверджує судова практика ЄСПЛ, в Україні досить поширеним явищем є порушення закріплених у ст. 5 Конвенції стандартів, які полягають у такому: тримання під вартою без судового рішення, невиконання рішень про звільнення з-під варти, а також порушення п.п. 3-4 ст. 5 Конвенції. У зв'язку з цим зазначається, що правоохоронні органи та суди загалом намагаються дотримуватися положень Конвенції, але водночас не зовсім розуміють їх сутність та правовий зміст застосування і не завжди готові до ефективного виконання і подальшого врахування рішень ЄСПЛ. Крім того, немає загальних критеріїв для судів України щодо застосування як положень конвенції, так і практики ЄСПЛ [5]. Одним із виходів із ситуації в цій сфері може стати відповідна підготовка працівників правоохоронних органів у цій сфері та законодавча регламентація обов'язкового виконання рішень ЄСПЛ.

Для виправлення ситуації з критеріями щодо реалізації міжнародних принципів діяльності правоохоронних органів, яких немає, також варто врахувати основні критерії діяльності правоохоронних органів у країнах Європи, в діяльності яких відбулася зміна пріоритетів із державно-орієнтованих на соціально-орієнтовані. Як зазначається в джерелах, спільними рисами діяльності правоохоронних органів європейських країн є: соціальна орієнтованість, спрямована насамперед на захист прав і свобод людини; розгалуженість, різноманітність, наявність поліцейських структур в інших державних органах і їх незалежність одна від одної; поділ правоохоронних органів за джерелами фінансування (державні, муніципальні, приватні), які тісно співпрацюють між собою; позапартійність поліцейських, що забезпечує їх неупередженість і соціальну спрямованість; високий професіоналізм, який зумовлюється як професійною підготовкою у відповідних закладах освіти, так і постійним навчанням та підвищенням кваліфікації протягом всієї служби, оскільки це впливає на рівень заробітної плати, кар'єрне зростання, пільги; відкритість, гласність і тісна співпраця із громадськими добровільними об'єднаннями, діяльність яких спрямована на допомогу поліції і зв'язок із населенням [6]. І сама сфера управління правоохоронною діяльністю в інших державах відповідає міжнародним стандартам, основними напрямками якої є демократизація, деполітизація і демілітаризація. Варто зазначити, що в умовах воєнного стану демілітаризація правоохоронної діяльності ледве чи буде ефективною, а тому цей напрям модернізації цієї сфери буде реалізовано після закінчення воєнного стану та закінчення війни в Україні.

Виходячи з основних тенденцій розвитку правоохоронної сфери у світі, одним із основних напрямів удосконалення правоохоронної діяльності є використання ними новітніх науково-технічних розробок, цифрових технологій та інформаційно-правових систем. В Україні цей процес так званої цифровізації відбувається досить швидкими темпами, що потребує комплексного і ретельного аналізу цілей, завдань, повноважень та методів роботи усієї системи правоохоронних органів, враховуючи як силову складову частину, так і забезпечувальний блок (цифрова інформаційна сфера) [7]. Це забезпечить, з одного боку, ефективне функціонування системи правоохоронних органів із використання цифрових інформаційних баз даних та інших систем, а з другого – дасть можливість протидіяти кіберзлочинності, яка наразі загрожує не лише окремим сферам суспільства, а й національній безпеці України загалом, оскільки кібервійна (так звана, гібридна війна) є не також небезпечною і несе великі загрози для українського суспільства.

Потреба використання у своїй діяльності інформаційних правових систем та цифрових технологій тягне за собою потребу модернізації підготовки кадрів з урахуванням вказаних вимог. Навчально-методичні програми для підготовки працівників правоохоронних органів, які будуть спрямовані на забезпечення кадрів відповідним обсягом знань та технічних вмій у правоохоронній сфері та для ефективної участі у роботі міжнародних правоохоронних органів та організацій; на формування професійних навичок для забезпечення ефективного функціонування правоохоронних

органів з урахуванням сучасних тенденцій у всіх сферах суспільного життя; уможливлення ефективного застосування у правоохоронній сфері новітніх технологій та відповідних баз даних (національних, зарубіжних та міжнародних), що сприятимуть процесу розслідування злочинів.

Ще одним напрямом удосконалення правоохоронної діяльності є посилення співробітництва з іншими державним і недержавними структурами, а також громадськістю у реалізації своїх завдань. Налагодження міжнародної співпраці у цій сфері із міжнародними організаціями, зарубіжними навчальними закладами та науковими установами, правоохоронними установами, що дасть змогу вивчити та впровадити найкращі практики у правоохоронну сферу і вдосконалити навчальний процес та підготовку відповідних кадрів. Також таке співробітництво передбачає взаємодію правоохоронних органів України із Інтерполом, Європолом, Міжнародним кримінальним судом та іншими міжнародними правоохоронними організаціями [8]. У межах такого співробітництва також передбачається створення єдиних баз даних з інформацією щодо злочинності, даних ДНК, дактилоскопічних, різних видів злочинів тощо, що тісно пов'язано із впровадженням у діяльність правоохоронних органів новітніх технологій.

Висновки. Враховуючи вказане вище, діяльність правоохоронних органів в Україні потребує не просто вдосконалення, а модернізації, яка передбачає комплексний процес реформування чинних та створення нових інституцій, а також запозичення тих культурних норм, які відповідають найкращим стандартам і цінностям розвинутих демократичних країн [6]. Специфіку діяльності правоохоронних органів у сучасних умовах зумовлює декілька факторів: насамперед це введення воєнного стану і зміна у якісному та кількісному складі злочинності; глобалізаційні і євроінтеграційні процеси та універсалізація в усіх сферах відповідно до міжнародних стандартів; цифровізація усіх сфер суспільного життя, у тому числі і правоохоронної діяльності; потреба у налагодженні міжнародного співробітництва у боротьбі із злочинністю та забезпеченні національної безпеки. Висловлені вище пропозиції щодо вдосконалення правоохоронної діяльності варто об'єднати в один документ на кшталт Програми модернізації діяльності правоохоронних органів України, яка вміщатиме такі напрями: роль правоохоронних органів у забезпеченні національної безпеки в умовах воєнного стану; забезпечення соціально-орієнтованої правоохоронної діяльності, спрямованої на захист прав, свобод і законних інтересів людини; демократизація та деполітизація правоохоронної сфери; вдосконалення нормативно-правової бази правоохоронної діяльності з обов'язковим урахуванням міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду у цій сфері; забезпечення відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня працівників правоохоронних органів; впровадження цифрових технологій та інформаційних систем у правоохоронну діяльність; основні напрями співпраці з урядовими та неурядовими організаціями та громадськістю у правоохоронній діяльності; налагодження міжнародного співробітництва у здійсненні правоохоронної діяльності.

В цій статті розглянуто лише деякі питання діяльності правоохоронних органів у сучасних надскладних умовах, а тому це дослідження не може вважатися вичерпним. Але з огляду на пропозиції, висловлені тут щодо розв'язання вказаних проблем, вони відкривають певні перспективи у розвитку досліджень у цій сфері. Зокрема, це стосується таких напрямів, як налагодження співробітництва з урядовими та неурядовими організаціями та окремими громадянами у забезпеченні національної безпеки в умовах воєнного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клименко І. В Україні зменшилася кількість злочинів у порівнянні з минулим роком – МВС. (2023). <https://zmina.info/news/v-ukrayini-zmenshylasya-kilkist-zlochyniv-u-porivnyanni-z-mynulym-rokom-nacz-policziya/>
2. Матриця платіжного шахрайства. Perezavantazhennja: Analiz, trendi ta prognozi, 2022/2023. (2023). <https://www.ema.com.ua/news/matricja-platizhnogo-shahrajstva-perezavantazhennja-analiz-trendi-ta-prognozi-2022-2023/>

3. Змисла М. Чи втратило домашнє насильство свою актуальність в умовах воєнного стану? (2023). <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chi-vtratile-domashne-nasilstvo-svoyu-aktualnist-v-umovah-voennogo-stanu-.html>
4. Закон України «Про затвердження Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року» від 2 червня 2023 р. № 496-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/496-2023-%D1%80>
5. Сердюк Л. М., Махтура К. С. (2017). Європейські стандарти діяльності правоохоронних органів у галузі захисту права на свободу й особисту недоторканність людини. *Актуальні питання забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 листопада 2017 р.)*. Дніпро: ДДУВС; Ліра ЛТД. С. 205–210. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1080/1/33.pdf>
6. Шай Р. А. (2017). Перспективи модернізації правоохоронних органів в умовах глобалізації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки. № 861*. С. 219–224. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_861_32
7. Кубаєнко А. В. (2022). Сучасні підходи до модернізації правоохоронної системи в умовах цифрової трансформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. № 56*. С. 122–126. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.26>
8. Савчук Р. М. (2022). Основні напрями підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану. <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/83-1.pdf>

REFERENCES

1. Klymenko I. V *Ukraini zmenshylasia kilkist zlochyniv u porivnianni z mynulym rokom – MVS*. (2023). Retrieved from: <https://zmina.info/news/v-ukrayini-zmenshylasya-kilkist-zlochyniv-u-porivnyanni-z-mynulym-rokom-naczpolicziya/> [In Ukrainian].
2. *Matrytsia platizhnoho shakhraistva. Perezavantazhennia: Analiz, trendy ta prohnozy, 2022/2023*. (2023). Retrieved from: <https://www.ema.com.ua/news/matricja-platizhnogo-shahrajstva-perezavantazhennja-analiz-trendi-ta-prognozi-2022-2023/> [In Ukrainian].
3. Zmysla M. *Chy vtratile domashnie nasylstvo svoiu aktualnist v umovakh voiennoho stanu?* (2023). Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chi-vtratile-domashne-nasilstvo-svoyu-aktualnist-v-umovah-voennogo-stanu-.html> [In Ukrainian].
4. *Zakon Ukrainy «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy protydiv torhivli liudmy na period do 2025 roku» vid 2 chervnia 2023 r.* No. 496-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/496-2023-%D1%80> [In Ukrainian].
5. Serdiuk L. M., Makhtura K. S. (2017). *Yevropeiski standarty diialnosti pravookhoronnykh orhaniv u haluzi zakhystu prava na svobodu y osobystu nedotorkannist liudyny*. Aktualni pytannia zabezpechennia publicznego poriadku ta bezpeky v suchasnykh umovakh: vitchyzniani ta mizhnarodnyi dosvid : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. conf. (Dnipro, 17 lystopada 2017 r.). Dnipro : DDUVS; Lira LTD. P. 205–210. Retrieved from: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/1080/1/33.pdf> [In Ukrainian].
6. Shai R. A. (2017). *Perspektyvy modernizatsii pravookhoronnykh orhaniv v umovakh hlobalizatsii*. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika». Seria : Yurydychni nauky. No. 861. P. 219–224. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_861_32 [In Ukrainian].
7. Kubaienko A. V. (2022). *Suchasni pidkhody do modernizatsii pravookhoronnoi systemy v umovakh tsyfrovoi transformatsii*. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Yurysprudentsiia. No. 56. P. 122–126. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2022.56.26> [In Ukrainian].
8. Savchuk R. M. (2022). *Osnovni napriamy pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti pravookhoronnykh orhaniv v umovakh voiennoho stanu*. Retrieved from: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/83-1.pdf> [In Ukrainian].

Дата надходження: 11.10.2023 р.

Oleksiy Kuzminsky

senior teacher of the intellectual department
property and civil law disciplines of Cherkasy
Bohdan Khmelnytskyi National University
akuzminskii@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6645-0619>

MODERNIZATION OF THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT BODIES OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

The current conditions of law enforcement agencies in Ukraine are extremely complex, which requires increased efficiency in this area. The purpose of this article was to highlight the main directions of modernization of law enforcement agencies of Ukraine. This study was carried out within the limits of the set goal using the following methods: information-analytical method, system approach method, anamnestic method, descriptive statistics method, descriptive analysis method, forecasting method. The specificity of law enforcement agencies' activities in modern conditions is determined by: the introduction of martial law and a change in the qualitative and quantitative composition of crime; globalization and European integration processes and universalization; digitization of law enforcement activities; establishing international cooperation in the fight against crime and ensuring national security. Proposals for improving law enforcement activities should be combined into one document, such as the Program for the Modernization of Law Enforcement Agencies of Ukraine, which will include the following areas: law enforcement agency activities under martial law; provision of socially oriented law enforcement activities; democratization and depoliticization of the law enforcement sphere; improvement of the legal framework of law enforcement activities based on international standards and foreign experience; ensuring the appropriate educational and qualification level of law enforcement officers; implementation of digital technologies and information systems; cooperation with governmental and non-governmental organizations and the public; international cooperation.

This study cannot be considered exhaustive, but it opens perspectives in the development of research in this area. In particular, this concerns the establishment of cooperation with governmental and non-governmental organizations and citizens in ensuring national security in the conditions of martial law.

Keywords: law enforcement agencies; law enforcement activities; modernization; digitalization; information systems; international standards; democratization; depoliticization; international cooperation; educational and qualification level; crime; martial law.